

OPPSUMMERING AV INNSPILL (uten enhetsnavn)

1. Alle barn skal være inkludert faglig og sosialt

- Videreutvikle inkluderende praksis, ITO og arbeid for høyt nærvær.
- Systematisk kartlegging gjennom året – faglig og sosialt.
- Bedre elevsamtaler og sterkere samarbeid med SFO.
- Varierte undervisningsmetoder, mer lek og utvidelse av normalitetsbegrepet.
- Tidlig innsats og tydelige rutiner i den spesialpedagogiske tiltakskjeden.
- Strukturelle forutsetninger: god ledelse, gode verktøy, møtearenaer for refleksjon, felles mål, forutsigbarhet og lavt sykefravær.
- Eksempler på praksiser: lesekurs/leselærer, alternative læringsarenaer og årshjul for psykososialt miljø.

2. Tidlig og tverrfaglig innsats der barna er hver dag

- Bruke tilgjengelig kompetanse best mulig, med felles planleggingstid.
- God kommunikasjon i alle ledd, delingskultur og refleksjon.
- ITO så langt som mulig i klassen – finne gode løsninger for gjennomføring.
- Barnehager: aktiv bruk av BTI-handlingsplan, observasjon/oppfølging, tverrfaglig samarbeid og tilstrekkelige ressurser.
- Skoler: variert undervisning, rett kompetanse på rett sted og ressurser til laget rundt barnet.

3. Det viktigste for å lykkes – i én setning

- Variert undervisning og dypere forståelse av at lek er læring.
- Rett kompetanse, tydelig rolle- og ansvarsfordeling.
- Tett samarbeid og god kommunikasjon på tvers av faginstanser (inkl. BTI).
- Tett samarbeid med foresatte – hjemmets holdninger og handlinger er avgjørende.
- Gode rammer for tidlig innsats, stabil bemanning og en tydelig 'sense of urgency'.
- Respekt for hverandres mandat og kompetanse – velge beste tilgjengelige løsning.
- Barnehager: nok ressurser, kompetanse og systematisk arbeid for kvalitet i tidlig innsats.

Kort oppsummert

- Inkludering krever systematikk, variasjon og gode relasjoner.
- Tidlig innsats må være tverrfaglig og godt koordinert.
- Samarbeid, kompetanse og gode rammer er nøkkelen.